

14. søndag efter Trinitatis d. 2. september 2018

Salmer:

749: I østen stiger solen op

29: Spænd over os dit himmelsejl

658: Når jeg er træt og trist og modet svigter

68: Se, hvilket menneske

474: Jesus Krist, du gav mig livet

787: Du, som har tændt millioner af stjerner

Prædikentekst: Johannesevangeliet 5,1-15

Derefter var det en af jødernes fester, og Jesus drog op til Jerusalem. Ved Fåreporten i Jerusalem er der en dam, som på hebraisk kaldes Betesda; den har fem søjlegange. I dem lå der en mængde syge, blinde, lamme og krøblinge, *som ventede på, at der skulle komme bevægelse i vandet. Til tider fór Herrens engel nemlig ned i dammen og bragte vandet i oprør. Den første, der kom ned i vandet, efter at det var bragt i oprør, blev rask, hvilken sygdom han end led af.* Dér lå der en mand, som havde været syg i 38 år. Da Jesus så ham ligge der og vidste, at han allerede havde været der i lang tid, sagde han til ham: »Vil du være rask?« Den syge svarede: »Herre, jeg har ikke et menneske til at hjælpe mig ned i dammen, når vandet er bragt i oprør, og mens jeg er på vej, når en anden i før mig.« Jesus sagde til ham: »Rejs dig, tag din bære og gå!« Straks blev manden rask, og han tog sin bære og gik omkring. Men det var sabbat den dag; derfor sagde jøderne til ham, som var blevet helbredt: »Det er sabbat, og det er ikke tilladt dig at bære din bære.» Han svarede dem: "Det var ham, som gjorde mig rask, der sagde til mig: Tag din bære og gå.« De spurgte ham: »Hvem var den mand, der sagde til dig: Tag den og gå?« Men han, som var blevet helbredt, vidste ikke, hvem det var; for Jesus var gået sin vej på grund af menneskemængden på stedet. Senere mødte Jesus ham på tempelpladsen og sagde til ham: »Nu er du blevet rask; synd ikke mere, for at der ikke skal ske dig noget værre.« Manden gik tilbage og fortalte jøderne, at det var Jesus, der havde gjort ham rask.

I denne uge kørte der en historie i Kristeligt Dagblad fra en kirke i Århus. En præst skulle begrave en gammel mand. Da der ikke var tegn på, at nogen ville dukke op til begravelsen, efterlyste hun nogen til at komme og hjælpe med at bære kisten. Den nu afdøde mand havde nemlig ingen

pårørende, ingen venner eller familie. Han havde ikke et menneske. Reaktionen på præstens efterlysning på Facebook var stor. Der dukkede 30 fremmede mennesker op til bisættelsen.

Historien er både et tegn på, at der virkelig findes stor ensomhed i Danmark. Tænk ikke at have nogen til at bære ens kiste ud af kirken. Det er svært at forestille sig noget mere trist. Men historien peger også på, at mange danskere faktisk gerne vil hjælpe, når der bliver spurgt om det. Præstens efterlysning af hjælp har dog også mødt noget kritik. For hvem ved om manden havde lyst til at alle mulige ukendte mennesker bar hans kiste ud af kirken? Eller måske havde han levet sit liv på en sådan måde, at der var gode grunde til, at der ikke var nogen tilbage i hans liv? Var han blevet svigtet af sin familie og venner, ja, af samfundet? Eller var det ham, som havde svigtet alt og alle? Vi ved det ikke. Vi kender ikke hans historie, kun det ene glimt, som avisen gav.

I dag får vi også et par korte glimt fra en anden mands historie. En mand, som har været syg i 38 år. 38 år. For jer kommende konfirmander, det er tre gange så mange år, som I har levet. Jeg er selv 39 år, og det er altså næsten lige så lang tid, som jeg har levet. Kort sagt, det er virkelig mange år.

Den syge mand holdt til ved en dam. Der var nemlig rygter om, at når der kom bevægelse og bølger i vandet, så gjaldt det om at komme først derned. Så blev man rask. Om det passede, det ved vi ikke. Men det var mandens håb. Og kan man anklage ham for det? Hvis man har været syg i 38 år, så har man virkelig prøvet alt. Håbet på alt. Nu var han altså nået dertil, hvor det var bølger i vandet, som kunne gøre ham rask. Men han nåede aldrig først derned, sikkert pga. sin sygdom. Der var mange andre syge ved dammen. Blinde, lamme og krøblinge. Måske manden selv var lam eller haltede. I hvert fald havde han brug for hjælp for at komme først ned til dammen, så han kunne håbe lidt på at blive rask. Men han havde ingen. Ikke et menneske.

Så kommer der et menneske til ham. Ikke et menneske han kendte. Og den ukendte mand spørger den syge: "Vil du være rask?"

Hallo, ja, sikke et spørgsmål. Det har manden jo længtes efter i 38 år. Han får et lille håb. Vil denne ukendte mand mon hjælpe ham? Blive hos ham? Blive en slags ven og gøre ham lidt mindre ensom? Hjælpe ham, når der kommer gang i vandet, så han endelig kan blive rask? Er der håb om både venskab og helbredelse?

Manden når knap at tænke de tanker til ende, inden den fremmede mand siger til ham: ”Rejs dig, tag din bære og gå!” Manden rejser sig, tager sin bære og går omkring. Han *er* blevet rask. Bølger af energi og liv strømmer igennem hans krop. Fantastisk. Det lykkedes. Manden er så optaget af sit nye liv, at han går videre, stadig bærende på sin bære. Han møder nogle jøder, som kritiserer ham for at bære sin bære. Det måtte man ikke på sabbatten, jødernes helligdag. Manden undskylder sig, siger det var den fremmede mand, som sagde det. Senere møder han den fremmede mand igen. Denne gang giver den fremmede mand den tidligere syge mand en ny form for livshjælp: ”Nu er du blevet rask; synd ikke mere, for at der ikke skal ske dig noget værre”. Manden finder ud af, at det er Jesus Kristus, som har helbredt ham og nu talt til ham. Han siger ikke noget til Jesu livshjælp og opfordring, men går straks tilbage til jøderne og fortæller dem, hvem det var, som gjorde ham rask. Og jøderne lægger skumle planer mod Jesus, fordi han har brudt de jødiske regler.

Det er det glimt, vi får af den syge mands liv. Et møde med Jesus, som forandrede hans liv. Han blev rask. Hans krop begyndte at fungere igen. Men hvad med det indre? Hans hjerte? Noget tyder på, at det indre ikke blev rask. For vi hører ikke, at han siger tak til Jesus, hverken da han først bliver helbredt, eller da han møder ham senere igen. Jesus opfordrer ham til ikke at synde, ikke at gøre noget forkert. ”Lev efter sandheden!” Og hvad gør manden, endda uden at svare Jesus? Han sladrer til de jødiske ledere om Jesus. Han stikker den mand, som har forandret hans liv. Og vi må formode, at den mand nu går mod noget værre, som Jesus formulerer det. Måske dukker der ikke nogen op til hans begravelse? Det ville være forståeligt. Måske vil det ikke lykkes ham at få venner fremover, for hans behandling af Jesus tyder ikke ligefrem på, at han er let at være sammen med. Måske vil han miste håbet om et evigt liv efter døden, som dybest set var det Jesus tilbød ham, da han brød ind i hans liv.

Beretningen vækker nogle spørgsmål og tanker. Hvorfor valgte Jesus ikke at helbrede en af de andre syge den dag? Ja, hvorfor egentlig ikke dem alle? Hvorfor kun lige den her mand, som ikke viste sig at være den allermest taknemmeligste? Hvorfor valgte Jesus ikke at helbrede en, som kunne følge ham tæt og blive en trofast hjælp i at fortælle om den Gud, som elsker alle mennesker? Det gør Jesus på andre tidspunkter, men altså ikke lige her. Hvorfor var manden ikke taknemmelig for det, Jesus havde gjort mod ham? Skyldtes det alle de svigt, han havde oplevet i sit liv? Alle de mislykkede håb, som forhindrer ham i at handle kærligt og taknemmeligt, når et håb endelig går i opfyldelse?

Vi ønsker at kende hele historien, alle detaljer. For det er ikke altid, der dukker mennesker op til folks begravelse, hvorfor ikke? Hvad skyldes det? Det er ikke altid, der følger taknemmelighed og tro efter en helbredelse af 38 års sygdom. Hvorfor ikke, hvad skyldes det?

Jeg tror også, vi har en dyb trang efter at forstå vores eget liv. Forstå, hvorfor vi er, som vi er. Hvis vi er ensomme og har svært ved at få venner, så tænker vi, om der mon er noget i vejen med os. Passer vi ikke ind? Mon vi skal forandre os for at komme med i gruppen af de smarte? Hvis vi er syge, så tænker vi på, om vi mon har spist noget dårligt? Eller ikke spist sundt nok? Eller hvem mon har smittet os? Eller er det mon fordi, vi har gjort et eller andet slemt, og nu bliver vi straffet af livet, af skæbnen, af Gud?

Eller hvis vi lige pludselig opdager, at vi sidder midt i livet, børnene bliver halvstore eller helstore, der er to biler og to kummefrysere i garagen og bugnende æbletræer i haven, som vi slet ikke får brugt. Og tanken slår os, hvordan endte vi lige her? Kunne livet have været anderledes? Eller var det bare meningen, det skulle være sådan? Hvad enten det nu er virkelig godt, halvykkeligt, eller mest trist og træls.

Så begynder vi at spejle os i hinanden og kigge på de andres liv. Eller vi kigger på film og bøger og ser de livshistorier, som skildres der. De er afsluttede. De ender ofte godt. De historier er til at følge med i, vi kan følge plottets udvikling. Se årsag og virkning. Men sådan er vores eget liv slet ikke. Vores liv her på jord er nærmere som en gammel spændende roman, vi finder på vores mormors loft. Vi læser den, og først da vi er ved at være færdige med den, opdager vi, at den mangler både bind to og tre. Vi har ikke adgang til slutningen. Vi må vente.

Hvis bare vi vidste, hvordan det hele endte, så ville det være lettere. Hvis vi har det svært og lider, er ensomme eller syge, så er det lettere at bære, hvis vi ved, at det bliver godt en dag. Hvis vi har det godt og har en familie, som vi elsker, så ville det være lettere, hvis vi lige kunne bladre frem til slutningen og se, at det hele ender godt. Så kunne vi da slippe for mange bekymringer om, hvordan det skal gå for vores børn, vores ægteskab, og vores planer for pensionistlivet.

Men vi ved ikke, hvordan vores liv ender. Vi ved heller ikke, hvorfor nogle af os får lov at leve lykkelige liv, mens andre af os må kæmpe for bare at finde små glimt af glæde. Det er i hvert fald

ikke noget, vi selv er herre over. Måske små enkeltdele her og der, men de store dele er vi ikke herre over.

Kristendommen giver ikke svar på alle spørgsmål. Men det vi grundlæggende kan vide er, at Jesus ønsker at bryde ind i vores historie, lige meget hvor vi er i vores liv. Om vi er 13 år, om vi er 38 år eller 72. Om vi er i begyndelsen, i midten eller nærmer os afslutningen.

Jesus ønsker at bryde ind i vores historie, i vores liv. Det ser vi tydeligt af hans møde med den syge mand. ”Vil du være rask?” Det spørgsmål og mange andre stiller han også os i dag. Jesus opfordrer os til at sige vores inderste ønsker til ham. Hvorfor gå og gemme på det? Hvorfor gå og håbe i det skjulte? Sig det til Gud. Han hører bøn. Han opfylder håb.

Nogle gange opfylder Gud virkelig bønnen. Nogle gange er vi den blandt mange, som får vores bøn opfyldt. Som den syge mand var den blandt mange, som blev hjulpet og helbredt af Jesus. Så er det vigtigt, at vi husker taknemmeligheden. Takker Gud for det, han har gjort mod os. Ikke bare lever vores liv videre, som om intet var sket, selvom der virkelig er sket noget stort.

Andre gange er vi dem, som ikke bliver bønheørt. Som kun har vores håb at holde os til og vores Gud at råbe om hjælp til. I de situationer er der i hvert fald to ting, som kan være os til hjælp. Det ene er, at Kristus ofte hjælper os og svarer på vores bøn på andre måder, end vi tror. Den syge mand kendte ikke Jesus. Jesus var en fremmed for ham. Men han fik hjælp af ham. Ikke ved at blive hjulpet ned til vandet, som han gerne ville, men ved at Jesus gjorde ham rask. Gud hjælper os tilsvarende på måder, vi ikke altid opdager eller på andre måder end dem, vi tror. Vi tænker måske, at Gud da må gribe tydeligt ind, men så sender han i stedet et fremmed menneske til os. Derfor er det også vigtigt, at vi tager del i hinandens liv, bærer hinanden, når der er brug for det. Gud har ikke andre end os til at hjælpe hinanden. Vi må lytte til hans kald om at støtte og bære hinanden.

Den anden ting, som kan være os til hjælp, når vi oplever, at Gud ikke griber ind i vores liv, er, at Jesus har ordnet det største problem. Når vi kender ham, når vi er forbundet til ham i dåb og tro, så er der ikke noget værre, som kan ramme os. Der kan nok være lidelse og død i det her liv, men den evige død, den evige fortabelse, den har Jesus reddet os fra. Han døde for vores skyld, han opstod for os. Gud lagde sin søn helt ned i døden, så han kunne rejse ham op sammen med os til livet igen. Det, han har gjort for os, gælder for os, uanset om vores liv er vellykkede, triste, eller halvgode.

Så Jesus ønsker at bryde ind i vores historie, han ønsker at vi skal bede ham om hjælp. Og han har grundlæggende brudt ind i vores historie, reddet os fra den evige død og givet os et håb ud over det her liv.